

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української філології

Курсова робота на тему:

**ОСНОВНІ ОСВІТНЬО-ВИХОВНІ ЦІЛІ Й ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Студентки групи СОукр 20-19
педагогічного факультету романо-германської
та української філології
Спеціальності 014 Середня освіта;
спеціалізації 014.01 Українська мова і
література, освітньо-професійної програми
Українська мова і література,
англійська мова, зарубіжна література
Шарварок Златослави Назарівни

Науковий керівник:
канд. пед. наук, доцент Таранік-Ткачук К. В.

Кількість балів _____
Національна шкала _____
Оцінка ЄКСТ _____

Члени комісії: _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Київ — 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЦІЛІ Й ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	
1.1. Освітній чи навчально-виховний процес: законодавча позиція, тлумачення термінів, сприйняття вчителів-практиків.....	6
1.2. Триєдина мета уроку навчання української мови.....	8
1.3. Мета вивчення української мови в школі: нормативно-законодавчий аспект.....	11
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ФОРМАТІ ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У 2022/2023 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ	
2.1. Сучасні виклики до системи освіти в умовах правового режиму воєнного стану в Україні.....	17
2.2. Роль української мови як предмета вивчення і способу опанування усіх інших навчальних предметів у школі: міжпредметний аспект.....	19
2.3. Дистанційне / змішане навчання української мови у 2022/2023 навчальному році.....	21
Висновки до розділу 2.....	22
ВИСНОВКИ.....	23
РЕЗЮМЕ.....	25
RESUME.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27
Додаток 1	29
Додаток 2.....	35

ВСТУП

Українська мова відіграє важливу роль у житті нашого суспільства. Вона є важливим чинником соціально-економічного, науково-технічного та загальнокультурного прогресу і впливає на становлення та розвиток української нації, держави та мовно-комунікативної компетентності людини. І протягом років система навчання в Україні прогресує, модернізується, вдосконалюється, шукає нові підходи до навчання.

Актуальність дослідження. Завданням школи, визначеним на сучасному етапі модернізації освіти, є формування свідомої, творчої особистості, здатної адекватно діяти за будь-яких обставин, приймати самостійні рішення, дотримуватись власної лінії поведінки. Вибір теми курсової роботи «Основні освітньо-виховні цілі й завдання навчання української мови в сучасному закладі загальної середньої освіти» пояснюється тим, що в сучасному українському освітньому процесі без вивчення мови з використанням інновацій, нових методів навчання учні не здатні засвоювати матеріал у повному обсязі. Ураховуючи мовне питання в Україні сьогодні, з'ясування освітньо-виховних цілей і завдань навчання рідної мови у закладах освіти займає особливе місце.

Певні методичні аспекти цієї проблеми порушуються у працях науковців: В. Виногорова, С. Єрмоленко, Л. Мацько, М. Плющ, Н. Хомського, Л. Щерби; лінгводидактів: С. Карамана, О. М. Пентиліук, О. Потебні та інших.

Об'єктом дослідження є процес навчання української мови в контексті методичного опрацювання сучасної теорії і практики викладання в закладах загальної середньої освіти.

Предметом курсової роботи є особливості, окремі складники освітньо-виховних цілей і завдань навчання української мови у закладах загальної середньої освіти.

Мета курсової роботи полягає у визначенні, теоретичному обґрунтуванні властивостей освітньо-виховних цілей і завдань навчання української мови у школі.

Відповідно до зазначеного об'єкта, предмета й мети виникає необхідність вирішення таких **завдань**:

- опрацювати наукову літературу, присвячену темі дослідження;
- схарактеризувати триєдину мету уроку навчання української мови;
- встановити нормативно-законодавчий аспект вивчення української мови в школі;
- з'ясувати сучасні виклики до системи освіти в умовах правового режиму воєнного стану в Україні;
- визначити роль української мови як предмета вивчення і способу опанування усіх інших навчальних предметів у школі;
- виявити особливості дистанційного та змішаного навчання української мови у 2022/2023 навчальному році.

Для вирішення завдань курсової роботи використано такі **методи**: *теоретичні* (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, моделювання, обґрунтування методичних умов навчання у закладі загальної середньої освіти); *емпіричні* (опрацювання науково-методичної літератури; педагогічне спостереження; метод експертної оцінки).

Практичне значення одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні і можливості подальшого використання отриманих результатів роботи у професійній діяльності сучасного вчителя.

Курсова робота **складається** зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу і висновків загальних, обов'язкового резюме та списку використаних джерел.

Апробація результатів курсової роботи.

23 березня 2023 року результатів курсової роботи оприлюднювалися на студентській науковій конференції «Актуальні проблеми лінгвістики, перекладознавства, літературознавства та методики викладання іноземних мов», яка відбулася на базі Львівського національного університету імені Івана Франка. Програма конференції додається (Додаток 1).

Була проголошена доповідь на тему: «Освітній чи виховний процес: законодавча позиція, тлумачення термінів, сприйняття вчителів-практиків», підготовлено тези для оприлюднення матеріалів для учасників конференції та подальшого друку у наукових збірниках Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗДІЛ 1. ЦІЛІ Й ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1.1. Освітній чи навчально-виховний процес: законодавча позиція, тлумачення термінів, сприйняття вчителів-практиків

До прийняття Закону України «Про освіту» у вересні 2017 року терміни *освітній* та *навчально-виховний* процес сприймалися як синоніми, оскільки нюанси тлумачення цих термінів не були унормовані на законодавчому рівні й не передбачали критичної різниці в необхідності певних дій і кроків учасників навчального процесу в закладах загальної середньої освіти.

Організація *освітнього* процесу на сьогодні регулюється двома законами («Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»), а також іншими актами законодавства, освітньою програмою (освітніми програмами) закладу загальної середньої освіти. Відповідно освітній процес «спрямовується на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених державними стандартами» (стаття 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Згідно із зазначеною статтею Закону «на кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб» [7].

Зафіксоване в законах України після 2017 року визначення пропонує сприймати процес навчання дітей у закладах загальної середньої освіти як діяльність, що ґрунтується на нових принципах Нової української школи (НУШ).

До 10 ключових компетентностей НУШ належать:

- спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами;
- спілкування іноземними мовами;
- математична компетентність;

- основні компетентності у природничих науках і технологіях;
- інформаційно-цифрова компетентність;
- уміння вчитися впродовж життя;
- ініціативність і підприємливість;
- соціальна і громадянська компетентність;
- обізнаність та самовираження у сфері культури;
- екологічна грамотність і здорове життя.

Новий Закон України «Про освіту» став чинним з 5 вересня 2017 року. І в соціальних, у тому числі професійних педагогічних спільнотах, можна було спостерігати здивування щодо терміну «освітній процес». У межах нашого дослідження ми зацікавилися, чому реакція вчителів-практиків була саме такою.

Дозволимо собі висловити припущення, що законодавче тлумачення терміну «освітній процес» передбачає погляд на діяльність вчителя у закладі освіти зовні. Ураховують десять компетентностей, які мають бути сформовані у здобувачів освіти, йдеться про «досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку» [7], але діяльність самого вчителя, методичні зусилля, обов'язкові вимоги до здійснення педагогом своїх професійних функцій залишаються поза законодавчою увагою.

До 2017 року в нормативних документах у сфері освіти вживався термін «навчально-виховний процес». Законодавчо цей термін тлумачився як система організації навчально-виховної, навчально-виробничої діяльності, визначеної навчальними, науковими, виховними планами (уроки, час відпочинку між заняттями, навчальна практика, науково-дослідні роботи, екскурсії, спортивні змагання, перевезення чи переходи до місця проведення заходів тощо) [11].

Отже, на законодавчому рівні термін «навчально-виховний процес» передбачав реалізацію навчально-виховних завдань на кожному етапі навчання з урахуванням вікових особливостей учнів, їхнього інтелектуального розвитку, особистісно орієнтований підхід та методично обґрунтовані підходи щодо ключових вимог до підготовки, проведення та аналізу уроку в школі.

Насамперед говоримо про реалізацію триєдиної мети уроку української мови: освітньої (навчальної), розвивальної й виховної. Але обурення вчителів-практиків було пов'язане саме із цим, бо законодавчо пропонується тлумачення педагогічної діяльності через формування ключових компетентностей учня. А від учителя закладу освіти вимагається здійснення діяльності з урахуванням традиційних вікових, виховних, організаційних, розвивальних принципів. Доказом цьому є методично закріплене обов'язкове визначення триєдиної мети уроку. У контексті нашої роботи – уроку української мови.

Учителі наголошували у дописах в соцмережах, що виникла розбіжність між фактичними діями педагога (етапи підготовки до уроків, особливості їх проведення тощо) і законодавчо зафіксованим результатом діяльності педагогічного працівника. Можемо припустити на підставі опрацьованих висловлювань вчителів у соцмережах, що організація освітнього процесу не передбачає розуміння розвивального та виховного моментів, а організація уроку передбачає використання цих аспектів.

На нашу думку, освітній процес повинен забезпечити єдність навчання, розвитку та виховання учнів. Зміна термінів має бути обґрунтованою та логічною, спиратися на потреби як учнів, так і вчителів у процесі діяльності в закладі загальної середньої освіти.

Пропонуємо як ілюстрацію до теоретичних припущень і аналізу порівняння двох термінів (освітній і навчально-виховний процес) додаток, у якому представлено найпоказовіші висловлення вчителів-практиків, що з'явилися в Інтернеті після оприлюднення редакції нового Закону України «Про освіту» (Додаток 2).

1.2. Триєдина мета уроку навчання української мови

Триєдина мета уроку – обов'язкова умова проведення уроку української мови. Це заздалегідь запланований вчителем план дій на уроці, виконання якого забезпечує успіх роботи і досягнутий результат.

Урок української мови передбачає реалізацію освітньої (дидактичної), розвивальної та виховної мети, кожна з яких повинна бути в повній мірі врахована вчителем. Організація триєдиної мети – це творча і професійна робота педагога, рівень його потенціалу, досвіду та зацікавленості.

При формулюванні мети уроку учитель повинен врахувати, що вона включає в себе три дидактичні позиції. Звичайно, вона створюється, як і розвивальна та виховна, відповідно до теми заняття. Тому при підготовці до уроку слід брати до уваги такі аспекти:

- 1) вимоги освітньої програми щодо рівня засвоєння конкретного навчального змісту кожної з чотирьох змістових ліній вивчення української мови – мовленнєвої, мовної, соціокультурної і діяльнісної;
- 2) місце і завдання конкретного уроку в системі уроків, формування певного мовленнєвого уміння;
- 3) наявність умов для формування на уроці певних загальнонавчальних умінь і навичок;
- 4) виховний потенціал дібраного до уроку дидактичного матеріалу [13, с. 3].

Практичні навички учнів, формування знань – те, на що опирається педагог при фіксуванні освітньої мети. Зазначимо, що її формулювання будемо успішним тільки за наявності трьох компонентів. Наприклад, тема уроку «Іменник як частина мови». Значить освітньою метою можемо визначити: 1) формувати поняття про іменник як частину мови; 2) удосконалювати вміння впізнавати в тексті та самостійно добирати іменники, ставити питання до іменників; 3) навчити будувати сполучення іменників з іншими словами.

При визначенні освітньої мети необхідний детальний відбір навчального матеріалу та завдань і вправ різних видів з урахуванням рівня підготовки учнів. Цілі, що ставляться перед учнями, мають бути чіткими і зрозумілими для них. Слід враховувати рівень сформованості знань, а також спеціальних навчальних умінь, щоб поставлені завдання були успішно виконані учнями. На якість виконаних завдань можуть впливати кількість матеріалу, темп виконання

завдань, відповідність рівня умінь та знань учнів тим, які потрібні для виконання завдань. Успішність досягнення поставленої цілі в першу чергу залежить від того, наскільки рівень готовності учнів відповідає рівню складності заданого завдання.

Інша, не менш важлива, розвивальна мета. Її сутність полягає в розвитку психологічних якостей учня, його інтелекту, волі й самостійності. Зміст цієї мети не має часових та інформаційних меж: розумові чи особистісні якості людини можна розвивати до безкінечності, постійно їх удосконалювати, підтримувати, поновлювати. Вчитель же дає поштовх до цього, мотивує. Від формування цієї мети залежить зацікавленість учнів на уроці, адже саме тоді проявляються здібності кожного, його потенціал.

Особливістю постановки такої мети є те, що учень відчуває себе суб'єктом пізнавальної діяльності; процес навчання будується на першості дедуктивного способу пізнання; основа процесу навчання — навчальна діяльність учнів у процесі виконання навчальних завдань [16].

Розвиваючий аспект може складатися з таких блоків (на уроці їх два):

- усвідомлення значення мови в житті суспільства;
- формування лінгвістичного кругозору;
- вироблення вмінь здійснювати логічні операції;
- формування мовних і мовленнєвих умінь і навичок;
- вироблення вміння свідомо контролювати своє мислення;
- формування позитивної мотивації до навчання.

Такі цілі передбачають роботу над розвитком мислення, самостійності у навчанні.

Виховна мета пов'язана з формуванням моральних цінностей, патріотичних почуттів, етичних, естетичних якостей особистості. Виховання на уроці мови здійснюється на основі змісту текстового матеріалу, використаного авторами підручників або вчителем для опрацювання мовної і мовленнєвої змістових ліній [13, с. 5]. Цілеспрямоване виховання – це довготривалий процес, не обмежений часовими рамками (наприклад, не можна за один урок навчити учня бути

патріотом), тому слід ставити такі цілі, які посилено досягти на певному уроці, для цього при визначенні виховних цілей не варто вживати дієслова доконаного виду.

Приклади формулювання виховної мети (на уроці одна):

- виховувати повагу до Батьківщини, до свого народу;
- виховувати активну життєву позицію, порядність, людяність;
- виховувати почуття гуманізму, колективізму, поваги до старших;
- виховувати прагнення допомогти іншим у важкій ситуації;
- виховувати тактовність, уміння вислухати думку інших;
- виховувати любов до здорового способу життя;
- виховувати почуття поваги до інших, самоповагу;
- виховувати гарні манери;
- виховувати вміння керувати власними емоціями;
- виховувати повагу та любов до школи;
- виховувати прагнення до самовдосконалення та саморозвитку.

Зазначимо, що формулювання триєдиної мети актуальне не лише на уроці української мови, адже це важливий етап кожного уроку: фізики, математики, хімії тощо. Триєдина мета – це один з найважливіших ланок освітнього процесу, а це всі шкільні дисципліни, які зобов'язані бути повноцінними. Це та систематизуюча основа, без якої урок ніколи не перетвориться в цілісну освітню систему. Мета уроку відображає той ключовий результат, до якого повинні прагнути вчителі й учні, і якщо вона визначена неточно або викладач нечітко собі уявляє шляхи і способи її досягнення, то про ефективність уроку важко говорити.

1.3. Мета вивчення української мови в школі: нормативно-законодавчий аспект

Українська мова – державна мова. Комплексність, повноцінність та якість її вивчення – необхідна умова освітнього процесу кожної школи. За

М. Пентилюк, головна мета уроку української мови – «формування мовної особистості, яка має високий рівень комунікативної готовності і комунікативної самореалізації» [14].

Випускник основної школи — це патріот України, який «знає її історію; носій української культури, який поважає культуру інших народів; компетентний мовець, що вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатний до підприємливості й ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя» [18].

Мета навчання української мови в школі (предметна) — формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості.

Відповідно до поставленої мети головними завданнями навчання української мови в основній школі є:

- виховання стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення української мови;
- формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу й людства загалом;
- формування у школярів компетентностей комунікативно доцільно й виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях і сферах спілкування з дотриманням норм українського етикету;
- ознайомлення з мовною системою й формування на цій основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних і правописних умінь і навичок; здатності учня до аналізу й оцінки мовних явищ і фактів;
- формування вмінь розрізняти, аналізувати, класифікувати мовні факти, оцінювати їх з погляду нормативності, відповідності ситуації та сфери спілкування; працювати з текстом, здійснювати пошук інформації в

різноманітних джерелах, використовувати її в самостійно створених висловленнях різних типів, стилів і жанрів[19].

У 2019 році був прийнятий ЗУ «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Цим законом урегульовано не лише соціальні стосунки між людьми, а й освітні питання. Можемо виділити кілька пунктів статті 1 цього закону:

1. Статус української мови як єдиної державної мови передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом [8].

2. Українська мова як єдина державна мова виконує функції мови міжетнічного спілкування, є гарантією захисту прав людини для кожного українського громадянина незалежно від його етнічного походження, а також є фактором єдності і національної безпеки України [8].

Враховуючи основні положення закону, скажемо, що таким чином мова – гарант безпеки, поваги та можливостей, вона стає головною ланкою в усіх сферах життя.

Важливо звернути увагу ще на статтю 3, яка висвітлює завдання Закону:

- 1) захист державного статусу української мови;
- 2) утвердження української мови як мови міжетнічного спілкування в Україні;
- 3) забезпечення функціонування державної мови як інструмента об'єднання українського суспільства, засобу зміцнення державної єдності та територіальної цілісності України, її незалежної державності і національної безпеки;
- 4) забезпечення застосування української мови як державної на всій території України у сферах суспільного життя, визначених цим Законом, а також у міжнародному спілкуванні, під час здійснення посадовими та службовими особами представницьких функцій;

5) забезпечення розвитку української мови для зміцнення національної ідентичності, збереження національної культури, традицій, звичаїв, історичної пам'яті та забезпечення її подальшого функціонування як державотворчого чинника української нації;

б) підтримка української мови шляхом сприяння:

а) володінню українською мовою громадянами України;

б) розвитку української жестової мови як основного або одного з основних засобів спілкування жестомовних осіб. Статус, засади та порядок застосування української жестової мови визначаються законом;

в) застосуванню української мови відповідно до вимог українського правопису та інших стандартів державної мови;

г) вживанню замість іншомовних українських слів, словосполучень і термінів у разі, якщо в українській мові існують рівнозначні відповідники, та підвищенню рівня обізнаності громадян про них;

г) запобіганню вульгаризації української мови та змішування її з іншими мовами;

д) поширенню знань про українську мову та її роль у розвитку української та європейської культур;

е) популяризації діалектів і говірок української мови та їх збереженню;

є) вивченню української мови в Україні та за кордоном;

7) поширення української мови у світі та сприяння в задоволенні мовних потреб закордонних українців і громадян України, які проживають або тимчасово перебувають за межами України [8].

Під час організації освітнього процесу незалежно від його форми (урок, лекція, практичне, семінарське заняття, гурткова робота тощо) необхідно використовувати навчальні матеріали, виготовлені державною мовою (крім занять з навчальних предметів, які згідно з освітньою програмою закладу освіти викладаються іноземними мовами або мовами корінних народів і національних меншин).

Після прийняття цього закону вийшов документ Міністерства освіти і науки України від 17.09.2019 № 1/9-581 [20] для працівників освіти про застосування державної мови в освітньому процесі. У ньому йдеться, що «представникам корінних народів і національних меншин України гарантується право навчатися рідною мовою поряд з державною мовою в класах (групах), створених відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про освіту» та частини першої статті 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» [8]. Можемо сказати, що така позиція пропагує толерантність, розуміння, повагу до інших національностей та їх культури, але все ж завдання з опанування нашої мови залишається незмінним та обов'язковим.

Крім того в листі прописано: «Частина п'ята статті 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та частина четверта статті 7 Закону України «Про освіту» встановлюють, що «в закладах освіти відповідно до освітньої програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами – державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу» [20]. Україна обирає європейський шлях розвитку як в культурній, політичній та освітній сферах, тому залучення іноземної мови до освітнього процесу – це та мета, яка повинна бути успішно реалізована всіма закладами освіти в повну силу.

Отже, оволодіння державною мовою на високому рівні усіма членами суспільства є однією з важливих умов повноцінної реалізації їхніх конституційних прав в Україні.

Висновки до розділу 1

Отже, до прийняття Закону України «Про освіту» у вересні 2017 року терміни *освітній* та *навчально-виховний* процес сприймалися як синоніми, оскільки нюанси тлумачення цих термінів не були унормовані на законодавчому

рівні й не передбачали критичної різниці в необхідності певних дій і кроків учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Зазначимо лише, що зафіксоване в законах України після 2017 року визначення «освітній процес» пропонує сприймати процес навчання дітей у закладах загальної середньої освіти як діяльність, що ґрунтується на нових принципах Нової української школи (НУШ).

Новий Закон України «Про освіту» став чинним з 5 вересня 2017 року. І в соціальних, у тому числі професійних педагогічних спільнотах, можна було спостерігати здивування щодо терміну «освітній процес». У межах нашого дослідження ми зацікавилися, чому реакція вчителів-практиків була саме такою.

Не обійшли ми й увагою питання уроку української мови. По-перше, звернули увагу на його організацію, на триєдину мету уроку: освітню, розвивальну та виховну. Їх поєднання, реалізація та організація на уроці максимально впливають на рівень подання матеріалу, комунікацію з учнями, їх результати в роботі, прогрес вчителя. Триєдина мета уроку – це механізм, від якості роботи якого залежить весь процес та хід навчання. По-друге, не обійшли стороною важливість вивчення української мови в школі, звернули увагу на законодавчий аспект. Дійшли висновку, що держава зацікавлена в утвердженні української мови як державної у всіх напрямках життя суспільства. Це підтверджує низка законів, виконання яких обов'язкове для закладів освіти, адже зі школи починається розвиток та виховання свідомого громадянина країни.

РОЗДІЛ 2. НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ФОРМАТІ ДИСТАНЦІЙНОГО І ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У 2022/2023 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

2.1. Сучасні виклики до системи освіти в умовах правового режиму воєнного стану в Україні

Система освіти в Україні змушена змінюватися відповідно до обставин, які виникають. Спочатку це епідемія, яка змусила усіх учасників освітнього процесу підлаштовуватися під нові способи проведення уроків. Декому навіть довелося опановувати технічні пристрої, навчаючи дітей, навчатися самому.

Лютий 2022 року теж вніс суттєві зміни в процес навчання. Це стосується не лише шкіл, але й університетів, садочків тощо. Повномасштабна збройна агресія росії проти України зумовила додаткові виклики щодо забезпечення якості української освіти, основними з яких є:

1. Виникнення, унаслідок деструктивних суспільних процесів, додаткових обмежень щодо здійснення контролю за забезпеченням якості освіти з боку держави.

2. Необхідність створення дієвих механізмів забезпечення якості освіти на різних типах територій, що сформувалися в умовах воєнного стану.

3. Ускладнення процесу організації, проведення освітніх оцінювань, забезпечення їх достовірності в умовах війни.

4. Необхідність розширення форм організації освітнього процесу в період дії воєнного стану з використанням дистанційного та змішаного навчання із широким застосуванням ІТ-інструментарію й цифрових навчальних технологій.

5. Необхідність додаткових заходів із забезпечення навчально-методичного супроводу та підтримки організації освітнього процесу в умовах дії воєнного стану.

6. Пошук нових підходів щодо збору, верифікації статистичної та адміністративної освітньої управлінської інформації, забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки діяльності освітніх управлінців.

7. Розроблення та здійснення спортивних заходів, забезпечення фізичного виховання здобувачів освіти в умовах воєнного стану [21].

Всі ці труднощі стали суттєвим викликом для роботи закладів освіти та державних структур та внесли зміни у роботу багатьох установ в країні, не лише освітніх.

Досить швидко приймалися рішення щодо організації освітнього процесу для всіх закладів освіти. Найпершою умовою запровадження навчання в таких умовах була безпека дітей, тому, звичайно, всі перейшли на дистанційне навчання. Але ж технічні можливості, Інтернет, доступ до інших інформаційних ресурсів могли нормально забезпечити тих, хто знаходився на територіях, невідконтрольних Україні, хто виїхав за кордон. У перший місяць війни освітній процес було призупинено. Але далі з'являлися альтернативи такому навчанню. Наприклад, Всеукраїнська школа онлайн з найкращими вчителями країни запустила свою роботу на головних телеканалах. Учні мали змогу навчатися з дому, в безпечних умовах. Далі потроху запрацювали школи в режимі онлайн.

У переважній більшості закладів освіти учням надавалася психологічна підтримка, до якої також залучалися класні керівники й учителі-предметники. Разом із тим виявлено низку проблемних питань щодо організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану. Переважна більшість керівників шкіл (80 %) назвали такі виклики: організація навчання для внутрішньо переміщених учнів і учнів, які тимчасово виїхали за кордон; напружений емоційно-психологічний стан усіх учасників освітнього процесу; послаблення мотивації здобувачів освіти та їхніх батьків до навчання; відсутність доступу до навчання, що пов'язано з відсутністю в учнів постійного доступу до швидкісної мережі Інтернет і технічних засобів [21].

Усі учасники освітнього процесу відзначають, що такий етап в українській освіті найважчий не лише через технічні ускладнення, а в психологічному контексті.

2.2. Роль української мови як предмета вивчення і способу опанування усіх інших навчальних предметів у школі: міжпредметний аспект

Українська мова – це провідна дисципліна в школі. Вивчення рідної мови забезпечує грамотність, обізнаність, комунікабельність, точність, логічність в будь-яких сферах життя. Будувати чіткі, лаконічні відповіді – успіх під час вивчення будь-якої шкільної дисципліни. Або ж написати правильно умову задачі чи відповідь на неї теж допоможе грамотність, якої вчать ще з початкової школи.

Міжпредметні зв'язки можна використати на уроці у вигляді фрагмента, окремого етапу уроку, на якому певна пізнавальна задача вимагає залучення знань з інших предметів. Навчальний матеріал окремих тем уроків певного курсу виявляється настільки тісно пов'язаним з навчальним матеріалом іншого предмета, що виникає потреба в здійсненні міжпредметних зв'язків протягом усього уроку. Такий урок, усі основні пізнавальні завдання якого вимагають застосування знань з інших предметів, повинен бути названий інтегрованим.

Міжпредметний характер найчастіше мають узагальнювальні уроки. Міжпредметні або інтегровані (бінарні) уроки можуть бути вступними або проводитися в процесі вивчення навчальної теми. Використання зв'язків між предметами показує, як можна гнучко варіювати зміст і методи предметного навчання, зберігаючи водночас специфіку окремих навчальних предметів. Міжпредметні зв'язки допомагають виокремити загальні основи різних наук.

Поява міжпредметних зв'язків в освітньому процесі зумовила використання нових видів роботи, нових форм організації навчання. Наприклад, комплексний семінар, комплексні екскурсії, міжпредметні конференції, комплексні факультативи тощо [22].

Міжпредметний комплексний семінар — одна з продуктивних форм організації навчання, яка дає змогу узагальнювати знання учнів з різних предметів із позицій світоглядних ідей та успішно вирішувати в єдності завдання освіти, розвитку та виховання школярів. Його організацією, як правило,

займаються декілька вчителів, які поєднують знання з різних дисциплін в цілісний процес.

Конференція, як і семінар, узагальнює знання учнів із різних предметів навколо певних проблем, ідей, навчальних тем. Її можна проводити на узагальнювальному уроці або у формі позакласного заходу. Такий тип роботи активно залучає до роботи учнів, які виступають з повідомленнями. Крім того, міжпредметні конференції дають змогу встановити зв'язок сучасних наук, їх багатогранність, як вони взаємодіють між собою і доповнюють одна одну. Цікаво, що учні самостійно ознайомлюють і оцінюють одне одного, що сприяє формуванню спільних інтересів, спілкування в учнівському колективі.

Міжпредметний факультатив — націлений на розвиток індивідуальних здібностей та інтересів школярів. Головна умова успіху такої роботи - міцні систематизовані знання учнів з окремих навчальних предметів. У процесі факультативних занять необхідна спеціальна організація активної пізнавальної діяльності учнів із застосування та узагальнення знань з різних навчальних предметів.

Реалізація міжпредметних зв'язків сприяє систематизації, а, отже, глибині й міцності знань, допомагає дати учням цілісну картину світу. Водночас підвищується ефективність навчання і виховання, забезпечується можливість наскрізного застосування знань, умінь, навичок, набутих на уроках з різних предметів.

Навчальні предмети буквально починають «допомагати» один одному в процесі навчання. У послідовному принципі міжпредметних зв'язків містяться важливі резерви подальшого вдосконалення освітнього процесу [22].

Отже, посилюючи реалізацію міжпредметних зв'язків, можна більш структуровано подавати матеріал, забезпечуючи при цьому всебічний розвиток учня, його можливості, вміння, а найголовніше – школяр може, не будучи сильним в конкретній дисципліні, за рахунок цих міжпредметних зв'язків показати свої сильні сторони.

2.3. Дистанційне / змішане навчання української мови у 2022/2023 навчальному році

З 2020 року ми всі в освіті зрозуміли, що таке дистанційне навчання, що таке режим онлайн. За цей час українська освіта опанувала різні інтерактивні, нетрадиційні способи навчання, зуміла пристосуватися до тих умов, які виникли. Якщо до лютого 2022 року організувати такий процес було більш-менш можливо, то 2022 вніс свої суттєві корективи. Тепер головний фактор – це безпека, від чого і залежить форма навчання.

Для початку вносимо деяку ясність про форми навчання. Через повномасштабне вторгнення росії всі вимушені були перейти на дистанційну форму навчання. А це означає, що всі заняття ведуться в режимі онлайн, де батьки самостійно відповідають за безпеку дітей. Але виникали труднощі, які гальмували цей процес. Наприклад, стабільне відключення електроенергії без доступу до будь-чого. Також на тривалість і якість уроку впливала повітряна тривога, під час якої урок скасовувався.

Через дистанційну форму роботи в учнів зникає мотивація та увага до навчальних дисциплін, вони шукають більш легкі способи навчання. Зоровий контакт між вчителем і учнем відсутній, а це впливає на сприйняття інформації школярами, адже не кожен розуміє «на слух» або має можливість увімкнути камеру. Труднощі виникають і у вчителів з оцінюванням та контролем поведінки на уроці. Складно визначити рівень знань дитини, коли вона має безліч можливостей використати всі матеріали для відповідей. Стабільність навчання відсутня.

Ще пропонується змішана форма навчання, за якою певну кількість занять чи днів школярі ходять до свого навчального закладу, а решту часу навчаються вдома. Важливо сказати, що на вибір форми навчання впливає безпекова ситуація в регіоні. Прифронтові міста можливості змішаного навчання майже не мають. У загальному розумінні змішане навчання – це навчання, за якого частина

пізнавальної діяльності учнів відбувається на уроці під безпосереднім керівництвом учителя, а інша – у самостійній роботі з електронними ресурсами.

Є кілька варіантів «змішування»:

- поєднання очної форми із дистанційною;
- поєднання різних форматів навчання у межах одного класу (основне очне навчання із використанням технологій дистанційного навчання та різних форм роботи з електронними ресурсами, онлайн-курсами тощо);
- поєднання самостійного навчання та співпраці в класі;
- змішування основного навчального контенту (підручників та навчальних матеріалів) із зовнішніми матеріалами (електронними ресурсами) [23].

З однієї сторони поєднувати форми навчання вигідно, бо учні не забувають про офлайн навчання, присутнє живе спілкування з однолітками та вчителями. Педагоги в свою чергу об'єктивно аналізують рівень знань учнів, допомагають у вирішенні складних питань та завдань. Також є можливість використати усі методи викладання і способи роботи. Наприклад, в учнів з'являється можливість попрацювати біля дошки. Активно і відновлюється виховний процес, повертаються «живі» виховні заходи, виступи, змагання.

З іншої сторони змішане навчання не вигідне для тих, хто не має фізичного доступу до школи (як вчителі, так і діти) з певних причин. В умовах сьогодення усім потрібна стабільність та організованість, а доступність до навчання є в кожного, головне нею правильно користуватися.

Отже, усі учасники освітнього процесу повинні пристосовуватися до тих умов навчання, які є, мають покладатися лише на власні зусилля та зацікавленість в опануванні матеріалу.

Висновок до розділу 2

Отже, можемо стверджувати, що цей навчальний рік був найскладнішим в історії незалежної України. Якість навчання різко негативно змінилась, мотивація учнів також. Традиційні підходи ж до навчання втратили свою силу

та актуальність, педагоги втратили свій авторитет, так як більшу частину інформації учні змушені шукати або опрацьовувати самостійно.

Навчання української мови стало пріоритетним в освітньому процесі. Її поєднання з іншими навчальними дисциплінами стало більш дієвим та реалізованим. Це значно вплинуло на виховний аспект в роботі школи, адже виховання свідомого громадянина, який легко володіє державною мовою – основна задача школи.

Також на процес навчання вплинув і психологічний клімат: переживання, страждання, випробування – те, що принесла сучасним дітям війна. На першому місці безпека та власне життя. Якщо старші класи більш зорієнтовані в такому ритмі, то для молодших та їх батьків – це суцільний стрес.

Несподівано для всіх система нашої освіти почала різко модернізуватися, змінюватися, адаптуючись до реалій та складних випробовувань. Пошук нових, а головне – зрозумілих способів роботи, став головним завданням для учителя. Разом з дітьми постає ціль: навчитися, навчитися викладати, для учнів-навчитися сприймати.

Зазначимо, що цей рік збільшив і важливість вивчення української мови в школі. Українська мова в тренді європейських мов світу. Діти прагнуть ще більше українізуватися і заохочують до цього дорослих.

ВИСНОВКИ

Тема навчання української мови у сучасних закладах загальної середньої освіти, необхідність бездоганного володіння рідною мовою, а також проблема визначення основних освітньо-виховних цілей і завдань навчання є надзвичайно актуальними у наш час, оскільки перед педагогічною наукою постійно постають нові питання та проблеми через появу сучасних прогресивних ідей, розвиток техніки, реформування і стандартизацію мовної освіти, і звісно через те, що сучасне покоління дуже прогресивне та рішуче.

Так як структура уроку постійно зазнає змін, виділяють окреме поняття “сучасного уроку”. Він забезпечує усвідомлення учнями значення і важливості знання мови у суспільстві, формування лінгвістичного кругозору, розвиток пізнавальних і творчих здібностей, виховання інтересу до вивчення української мови, а також формування позитивної мотивації до навчання, розвиток самостійності учнів та бажання до самоосвіти, розвиток усного і писемного мовлення, культури спілкування. Іншими словами — такий урок формує мовну особистість, яка має високий рівень комунікативної готовності.

Однією з вимог до уроку української мови є його обов’язкова триєдина мета: освітня, розвивальна та виховна. Така мета має відображати той ключовий результат, до якого повинні прагнути вчитель і учні для ефективності уроку.

Зміст навчання української мови в закладах загальної середньої освіти базується на особистісно орієнтованому, компетентнісному й діяльнісному підходах до освітнього процесу, важливими складниками яких є взаємодія вчителя з учнем; спрямованість не лише на засвоєння учнями знань, умінь і навичок, а й на підготовку до життя.

Також слід зазначити, що у наш час навчальний процес є важливим мотиваційним фактором, але лише за умови його спрямованості на формування щирого інтересу учнів до вивчення української мови, їхнього бажання досягти успіху. Тому дуже актуально формувати позитивну мотивацію в процесі вивчення української мови учнів в закладах загальної середньої освіти. Формування мотивації – це в першу чергу створення сприятливих умов для появи в учнів внутрішніх спонукань до навчання, усвідомлення їх.

Отже, проведені дослідження обґрунтовує важливість уміння вчителем правильно визначати і розуміти основні освітньо-виховні цілі та завдання навчання української мови, а також відображає важливість спрямування навчання української мови в закладах загальної середньої освіти на підготовку учнів до життя у суспільстві.

РЕЗЮМЕ

Ураховуючи реалії сьогодення (запровадження правового режиму воєнного стану в Україні, активне використання дистанційного онлайн-навчання), стрімкий розвиток освітніх інновацій, можливості сучасних дітей, було обрано тему «Освітньо-виховні цілі й завдання навчання української мови в сучасному закладі загальної середньої освіти».

У **першому розділі** роботи розглянуто основні цілі й завдання навчання української мови у закладі загальної середньої освіти. Обґрунтовано тлумачення термінів «навчально-виховний процес» та «освітній процес» на законодавчому рівні, а також з'ясовано специфіку формування триєдиної мети уроку: освітньої, розвивальної, виховної.

У **другому розділі** розкрито основні виклики, які виникли із запровадженням локального формату дистанційного і змішаного навчання. Окрема увага приділена ролі вивчення української мови в школі на фоні інших дисциплін.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів. Обсяг роботи складає 30 сторінок. У списку використаної літератури нараховується 27 джерел, зокрема 3 – англійською мовою.

Ключові слова: *освітній процес, навчально-виховний процес, заклад освіти, триєдина мета уроку, урок української мови, дистанційне навчання, сучасний урок.*

RESUME

Taking into account the realities of today (the introduction of the legal regime of martial law in Ukraine, the active use of distance online learning), the rapid development of educational innovations, the capabilities of modern children, the topic "Educational goals and tasks of teaching the Ukrainian language in a modern general secondary education institution" was chosen.

The **first section** of the work examines the main goals and tasks of teaching the Ukrainian language in a general secondary education institution. The interpretation of

the terms "educational and educational process" and "educational process" at the legislative level is substantiated, and the specifics of the formation of the threefold goal of the lesson: educational, developmental, and educational are clarified.

The **second section** reveals the main challenges that arose with the introduction of the local format of distance and mixed education. Special attention is paid to the role of learning the Ukrainian language at school against the background of other disciplines.

The coursework consists of an introduction and two sections. The volume of work is 30 pages. The list of used literature includes 27 sources, including 3 in English.

Key words: educational process, educational process, educational institution, the threefold goal of the lesson, Ukrainian language lesson, distance learning, modern lesson.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біляєв О.М. Сучасний урок української мови: стаття. Київ: Рад. школа, 1981. С. 28-29.
2. Голуб Н. Б. Метод проектів у навчанні української мови // Українська мова і література в школі. 2013. № 8. С. 15–19.
3. Голуб, Н.Б. Підходи до навчання української мови в основній школі// Українська мова і література в школі. 2015. № 3 (155). С. 2–10.
4. Горошкіна О. Особливості використання інтерактивних методів на уроках української мови // Українська мова і література в школі. 2013. № 3. С. 7–10.
5. Гужанова Т.С. Урок як основна форма співпраці учителя і учнів у процесі навчання // Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 2. Житомир, 2002. 19 с.
6. Закон України «Про освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>).
7. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>).
8. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>).
9. Концептуальні засади реформування середньої школи (Нова українська школа) / URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Нова українська школа / URL: <https://uied.org.ua/nova-ukrayinska-shkola/>
11. Особливості організації навчально-виховного процесу у школі / URL: http://www.school90.kiev.ua/?page_id=4105
12. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. Київ: видавництво А. С. К., 2004. 192 с.
13. Пономарьова К. Нестандартні форми організації навчання української мови в початкових класах // Початкова школа: стаття. - 2015. № 12. С. 1-6.

14. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс // Колектив авторів. За ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2011. 366 с.

15. Триєдина мета уроку (сутність і можливі варіанти формулювання мети). URL: https://vpu19.ucoz.ua/Methodika/triedina_meta_uroku.pdf

16. Хайчина Ю. Як досягти триєдиної мети уроку. URL: http://www.model.poltava.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=374:three-meta&catid=82:metodsup&Itemid=548 (07. 11. 2011)

17. Шелехова. Г. Т. Формування мотивації на уроках української мови в учнів основної школи // Теоретична і дидактична філологія: зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2012. Вип. 12. С. 129 – 134.

18. <https://naurok.com.ua/individualna-programa-rozvitku-z-informatiki-6-klas-323069.html>

19. <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita-2/navchalni-prohramy-5-9-klasy-naskrizni-zmistovi-liniji/ukrajinska-mova/>

20. <https://osvita.ua/legislation/other/65639>

21. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analityc.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf>

22. <https://osvitaua.com/2018/07/65675/>

23. <https://sqe.gov.ua/zmishane-navchannya-yak-organizuvati-yaki/>

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Наукове товариство студентів факультету іноземних мов

Програма заходів студентської наукової конференції
**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИКИ,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**
23 березня 2023 року

Пленарне засідання — 23 березня 2023 р., 11 год 00 хв.

*Дистанційно
Join Zoom Meeting*

<https://us04web.zoom.us/j/77755617240?pwd=PmvcKzdOF2s1LMvAcbhTIDEGBPsisb0.1>

Meeting ID: 777 5561 7240

Passcode: jFvZH9

Керівник — доц. Татаровська Олеся Василівна, заступниця декана факультету іноземних мов з наукової роботи

Секретар — Тацінець Марія, студентка групи ІНА-31, голова НТС факультету іноземних мов

1. Вітальне слово в.о. декана факультету іноземних мов, доц. Бораковського Любомира Адамовича.
2. Вітальне слово Голови Вченої Ради факультету, проф. кафедри міжкультурної комунікації і перекладу Володимира Трохимовича Сулима.
3. Вітальне слово заступниці декана факультету іноземних мов з наукової роботи, доц. Татаровської Олесі Василівни.
4. Доповідь декана факультету іноземної філології Волинського університету, проф. Макарук Лариси Леонідівни на тему: «Мультимодальність сучасного англомовного масмедійного комунікативного простору».
5. Початок роботи у секціях 23 березня 2023 р., 12 год 30 хв.
6. Підсумкове засідання — 24 березня 2023 р., 13 год 00 хв. Звіти керівників секцій. Підсумки роботи звітної наукової конференції (дистанційно).

СЕКЦІЯ ЛІНГВІСТИКИ

Дистанційно

Керівник секції — доц. Татаровська О.В.

Секретар секції — Козак Софія

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/72330853848?pwd=exBcUseuJuS7PNctYaKYqNmZ2SFGSa.1>

Meeting ID: 723 3085 3848

Passcode: C2t4fk

З а с і д а н н я с е к ц і ї — 23 березня 2023 р., 12 год 30 хв.

1. *Аладишкіна Андріана*. The collocations of modal verbs in English and Ukrainian: “A comparative study” (доц. Дзера О. В.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
2. *Боднар Анастасія*. Функціонування військових термінів в публіцистичному дискурсі (на матеріалі текстів статей BBC) (д-р філологічних наук Іванишин Н. Л.). Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
3. *Гнатів Роксолана*. Лінгво-прагматичні особливості лексики російсько-української війни у французьких медіа. (доц. Піскозуб З. Т.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
4. *Іваненко Денис*. “Elvis” (2022) and Graceland in the context of country studies (доц. Войтюк С.М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
5. *Кобзар Назар*. Paradigm incompleteness of the English verb within the grammatical category of aspect (Assoc. Prof. Dilai I. P.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
6. *Ковалець Анастасія*. Проблема походження мови. (асист. Синякевич Б. І.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
7. *Мироненко Катерина*. Використання анімації як засобу вивчення англійської мови на середньому етапі (доц. Рудич О. О.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
8. *Решняк Дар'я*. Класифікація англійської морської термінології (лексико-семантичний аспект) (доц. Ківенко І. О.). Одеський національний морський університет
9. *Цап Юлія*. The pragmatic aspects of linguistic negation: Speech act, argumentation and pragmatic inference (assoc. Prof. Tatarovska O. V.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
10. *Яворська Наталія*. Неологізми, що з'явилися під час COVID (доц. Шум'яцька О. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
11. *Яремків Богдан*. Peculiaridades sociolingüísticas del español colombiano (prof. Mayevska O. T.). Львівський національний університет ім. Івана Франка

СЕКЦІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Дистанційно

Керівник секції — проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

Секретар секції — Анетик Юлія

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/79108941407?pwd=AidUeYaL0aXuRkkmG7XA5b7cZBrYXa.1>

Meeting ID: 791 0894 1407

Passcode: 9bFW6a

Засідання секції 23 березня 2023 р., 12 год 30 хв.

1. *Авраменко Олег*. Парадигма радості у романі Елеонор Портер «Поліанна» (проф. Грицак Н. Р.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
2. *Апетик Юлія*. Інтермедіальні акценти у романі Д. Брауна «Інферно» (проф. Мацевко-Бекерська Л. В.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
3. *Бабіч Михайло*. Тема влади грошей в світі і в душі людини (проф. Ніколенко О. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
4. *Балич Мар'яна*. Особливості жанру роману С. Кларк «Джонатан Стрендж та містер Норрелл» (доц. Кушнір І. Б.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
5. *Банера Олена*. 25th anniversary of “Titanic” (1997): the film vshistorical records (доц. Войтюк С. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
6. *Вонсач Анастасія*. Художні засоби творення опису сну в творі «Пісня про Роланда» (проф. Грицак Н. Р.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
7. *Гартман Лілія*. Поетика повістей Ульфа Старка (проф. Мацевко-Бекерська Л. В.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
8. *Григорович Юлія*. Рівні інтертекстуальності у збірці віршів у прозі М. Юрсенар «Вогні» (доц. Кушнір І. Б.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
9. *Добрівська Олена*. Поняття «свій»—«чужий» у романах Е. М. Ремарка (доц. Тарасюк Я. П.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
10. *Дурда Олександр*. Особливості військового конфлікту в збірці оповідань «Відьмак. Останнє бажання» А. Сапковського (оповідання «Край світу») (доц. Кучма Н. З.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
11. *Євдашко Анастасія*. «Різдвяна пісня в прозі» (1843) — твір про дитячі мрії й аксіологічний заповіт людству (проф. Ніколенко О. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
12. *Єременко Владислава*. Архетип диявола у світовій літературі (доц. Кушнір І. Б.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
13. *Зельман Анастасія*. Стилистичні засоби і прийоми в автобіографічному романі “Queen of the World” Роберта Хардмана (проф. Бабелюк О. А.). Львівський державний університет безпеки життєдіяльності ДСНС України
14. *Іващенко Наталія*. Драма як літературний напрям та літературний жанр: сучасний науковий дискурс (доц. Конєва Т. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
15. *Князюк Софія*. Екзистенційна проблематика роману Е. М. Ремарка «Життя в позику» (проф. Грицак Н. Р.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
16. *Крячко Інна*. Ідейно-художня структура казкових творів Туве Янсон (проф. Ніколенко О. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
17. *Кудла Марія-Анна*. The genre diffusion in the context of postmodern literature (assoc. prof. Zavarunskya M. S.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
18. *Курило Соломія*. Sightseeing with “Roman Holiday” (1953) on the 70th anniversary of its release (доц. Войтюк С. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
19. *Макушенко Валерія*. Своєрідність жіночих образів Шарлотти Бронте (проф. Ніколенко О. М.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
20. *Марчевський Станіслав*. Екранізація трагедії «Гамлета» В. Шекспіра: сучасна рецепція (проф. Грицак Н. Р.). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

21. *Москалик Марія-Марта*. Стилiстичнi засоби та засоби графiки у романi Метью Макконагі «Greenlights» (проф.Бабелюк О. А.). Львiвський державний унiверситет безпеки життєдiяльностi
22. *Пархоменко Валерiя*. Новаторство Ернеста Хемiнгвея у жанрi роману «Прощавай, зброє» (проф. Нiколенко О. М.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
23. *Пасiчна Єлизавета*. Проблематика i поетика драми Бернарда Шоу «Пiгмалiон» (проф. Нiколенко О. М.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
24. *Процак Алiна*. Жанрово-стилiстичнi особливостi англomовного апокаліптичного роману Garrett Graff “The Only Plane in the Sky: An Oral History of 9/11” (проф. Бабелюк О. А.). Львiвський державний унiверситет безпеки життєдiяльностi ДСНС України
25. *Романюк Юлiя*. Любoв, яка перемагає вiйну (на матерiалi «Маленької книжки про любов» У. Старка) (доц. Куца Л. П.). ТНПУ iм. Володимира Гнатюка
26. *Сидор Христина*. Типологiчнi ознаки творiв героїчного епосу («Пiсня про Роланда» i «Слово о полку Iгоревiм») (проф.Грицак Н. Р.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
27. *Сирота Олександра*. Сюжет випробування в романах Е. Ремарка (проф. Нiколенко О. М.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
28. *Скляренко Iрина*. Особливостi готичного роману «Джейн Ейр» Ш. Бронте (доц. Варецька С. О.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка.
29. *Скриник Вiра*. Методика використання цифрових iнструментiв на уроках мовно-лiтературного циклу (професор Качак Т. Б.). Прикарпатський нацiональний унiверситет iменi Василя Стефаника
30. *Сьомак Лiлiя*. Тема втраченого поколiння в творчостi Е. М. Гемiнгвея (проф. Нiколенко О. М.) Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
31. *Тащинець Марiя*. Жанрова специфика роману «Голоднi iгри» Сюзанни Коллiнз (проф. Мацевко-Бекерська Л. В.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
32. *Усачова Калина*. Образи та мотиви перетворення реальностi у поезiї Шарля Бодлера (проф. Грицак Н. Р.). Тернопiльський нацiональний педагогiчний унiверситет iменi Володимира Гнатюка
33. *Фостяк Марта*. Жанрово-стилiстичнi доминанти ковідної лiтератури (на матерiалi роману Sarah Moss “The Fell”) (проф. Бабелюк О. А.). Львiвський державний унiверситет безпеки життєдiяльностi ДСНС України
34. *Хiлобок Марiя*. Чарiвний свiт у казцi Льюїса Керрола «Аліса в Країні Див» (проф. Нiколенко О. М.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
35. *Цой Єлизавета*. Причинно-наслiдковий зв'язок у новелi Рюноске Акутагави «Павутинка» (проф. Бандровська О. Т.). Львiвський нацiональний унiверситет iм. Iвана Франка
36. *Шмагало Софiя*. Стилiстичнi засоби у творi Агати Крiстi «Таємниця блакитного потяга» (проф. Бабелюк О. А.). Львiвський державний унiверситет безпеки життєдiяльностi

СЕКЦІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Дистанційно

Керiвник секцiї — проф. Шмiгер Т. В.

Секретар секцiї — асп. Романюк О. Ю.

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/75351846489?pwd=1D5gYrDXGCNzISSP6LibXyqIYlZjtn.1>

Meeting ID: 753 5184 6489

Passcode: 5f2RZJ

З а с і д а н н я с е к ц і ї — 23 березня 2023 р., 12 год 30 хв.

1. *Галамай Ірина*. Peculiarities of reproduction of the New England dialect in literary translation (based on H. P. Lovecraft's *The Dunwich Horror* and its translation into Ukrainian (assoc. Prof. Naniak Yu. O.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
2. *Грицик Діана*. Відтворення одиниць вимірювання у дитячій перекладній літературі (доц. Мазур О. В.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
3. *Золотайко Лілія*. Пожежно-специфічні елементи та їхні стратегії перекладу в розумінні техногенної безпеки (доц. Дем'янчук Ю.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
4. *Квач Альона*. Трагедія В. Шекспіра в українських перекладах (проф. Ніколенко О. М.). Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
5. *Рожак Ореста*. Використання та переклад умовних речень в науково-технічних текстах у сфері цивільного захисту (доц. Дем'янчук Ю.). Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
6. *Чорнопис Христина*. Translation in teaching foreign languages (доц. Дем'янчук Ю.). Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
7. *Шкурак Людмила*. Особливості українського перекладу символічних елементів та фразеологізмів у п'єсі Федеріко Гарсія Лорки «Дім Бернарди Альби» (доц. Маєвська О. Т.). Львівський національний університет ім. Івана Франка

СЕКЦІЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

Дистанційно

Керівник секції — доц. *Чорна-Климовець І. Ю.*

Секретар секції — *Гнатів Роксолана*

Join Zoom Meeting

<https://us04web.zoom.us/j/77383601547?pwd=abbEfP9HgHMLYXNsYrzZT5h5aiFbdE.1>

Meeting ID: 773 8360 1547

Passcode: 45uJeбл

З а с і д а н н я с е к ц і ї — 23 березня 2023 р., 12 год 30 хв.

1. *Гривнак Мар'яна*. Методика проведення інтегрованих уроків мови й читання в НУШ (проф. Качак Т. Б.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
2. *Гужа Марія*. Використання інтерактивних онлайн-платформ на уроках англійської мови як засобу формування лексико-граматичних навичок учнів (на прикладі платформ Quizlet та WordWall. (ст. викл. кафедри ін. мов Роспотнюк С. В.). Поліський національний університет, м. Житомир
3. *Калініченко Вікторія*. Інтерактивні методи та інтерактивні технології: спільне й відмінне (доц. Таранік-Ткачук К. В.). Київський національний лінгвістичний університет
4. *Кащак Соломія*. Вплив мультимедійних технологій на мотивацію школярів у процесі вивчення мовно-літературних дисциплін (проф. Качак Т. Б.). Прикарпатський

національний університет імені Василя Стефаника

5. *Кобзар Назар*. On teaching English syntax to Ukrainian student (assoc. Prof. Orshynska T. Z.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
6. *Корвацька Лідія*. Методичні аспекти роботи з підручником на уроках мовно-літературної галузі (проф. Качак Т. Б.). Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
7. *Корольчук Владислава*. The use of games in learning foreign languages in the New Ukrainian School (доц. Федоренко О. І.). Львівський національний університет ім. Івана Франка
8. *Кульчак Христина*. IT-технології в опрацюванні мовно-літературного матеріалу з учнями НУШ (проф. Качак Т. Б.). Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
9. *Панфьорова Анастасія*. Формування лексичної компетенції на уроках англійської мови у новій українській школі (доц. Сосяк М. М.). Дрогобицький ДПУ
10. *Соколовська Христина*. Застосування інтерактивних методів навчання української мови: позиція вчителя і позиція учнів (доц. Таранік-Ткачук К. В.). Київський національний лінгвістичний університет
11. *Сороколіт Ольга*. Сучасний погляд на діяльність учителя на уроці літератури: підготовка, проведення, аналіз (доц. Таранік-Ткачук К. В.). Київський національний лінгвістичний університет
12. *Тернівська Олена*. Дитяча література як засіб формування в молодших школярів патріотизму й національно свідомої позиції (проф. Качак Т. Б.). Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
13. *Шарварок Златослава*. Освітній чи навчально-виховний процес: законодавча позиція, тлумачення термінів, сприйняття вчителів-практиків (доц. Таранік-Ткачук К. В.). Київський національний лінгвістичний університет
14. *Шевчук Катерина*. Поліфункціональність уроку української мови як ознака нової освітньої парадигми навчання (доц. Таранік-Ткачук К. В.). Київський національний лінгвістичний університет
15. *Яручик Олесь*. Труднощі викладання англійської мови серед вчителів-початківців (доц. Шелудченко С. Б.). Волинський національний університет імені Лесі Українки

Реакція вчителів-практиків (пунктуація і синтаксис дописувачів сайтів збережено)

«Спасибі новому закону: перетворив учителів на безсловесних рабів, а директорів зробив "удельними" князьками. Справді, змінили. То під кого закон написаний. І не треба говорити, мовляв, хто заважав вносити пропозиції. Їх ніхто не врахував»

«Шановна "міністерша", спустіться на рівень школи. І доки ви вже вчителями будете маніпулювати. Ваші реформи - це пшик, яким ви піаритесь, а насправді знань у вас про школу та вчителів - нуль.»

«Шановні власники сайту! Покажіть будь-ласка ці коментарі міністру освіти та запропонуйте надати свої відповіді!»

«Дуже наївні міркування пані "міністерки", марсіани рулять в українському уряді.»

«Закон прийняли, добре! Ура! Але хто буде реалізовувати його????- 50+, 60+????(при всій моїй повазі до цих людей і дай Боже їм здоров'я!!!!) Шпаринки -це дрібниці! Головне матеріально-технічне забезпечення, особливо в сільській місцевості. Обладнання ,провести сучасний урок, НЕ МАЄ. П'ять комп.2003р. і то, половина не працює ! Інет держава не оплачує(на плечах батьків і вчителів) ЩЕ Й звинувачують школи у здирництві! А держава ніколи не виконувала своїх зобов'язань не всі вчителі такі відповідальні, як ви думаєте. Один викладається на повну, інший - переказує матеріал. Якщо вчитель буде використовувати активні та інтерактивні технології, частково пошукові методи навчання, а не пояснювальний то чи буде директор проти цього заперечувати. То яку свободу вибору йому надавати, якщо він використовує лише повідомлення нового матеріалу?»

«Викладачі на контрактах. Щось керівництву не сподобалось і іди гуляй. Яка в бісу свобода? Самі зробили викладачів рабами, то нехай ваші діти отримують рабську освіту!»

«Цікаво, якби вчителів і викладачів перевели в ряд кріпаків освіти, вони також би мовчали? Безхребтні істоти прям!»

«Не розумію одного: чому ніхто не звертає увагу на наповнюваність класів під час проведення такого навчання. Вчителі, які працюють у пілотних класах, скаржаться на те, що з наповнюваністю класів по 30 учнів дуже складно організувати динамічний процес навчання. Якщо ми орієнтуємось на фінів. то чому не переймаємо і їх наповнюваність 15 учнів у класі????»

«Звучить красиво. Отже попрацюємо всі разом і СТАНЕ КРАЩЕ! Пані Ліліє, почитайте наші вчительські (і не тільки) коментарі до статей та блогів і ДОПОМОЖІТЬ нам НАВЧАТИ І ВИХОВУВАТИ дітей, а не займатися "бумажками", "інформаціями", стонадцятьма "конкурсами", "тижнями" і т.д. Бо без зміни і відміни всього цього НУШ НЕ БУДЕ.»

«Ой і зайшли далеко з вашою прогресивністю. Усі добре розуміють що відбувається. І жодні слова не змінять фактів, які усі - батьки, учителі бачуть перед своїми очима щодня. Пірувати за скоро.»

САЙТИ:

<https://osvita.ua/school/reform/57274/>

<https://osvita.ua/blogs/61997/>

<https://osvita.ua/school/reform/57925/>

<https://osvita.ua/school/reform/57660/>